

ζουν,» οἱ λειμῶνες πρασινίζουν.» Εἶτα ἔρριψεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος τὴν Πολιτικὴν Σοφίαν, τὸ Καλενδάριον τῆς αὐλῆς καὶ τὴν Τέχνην τοῦ παρτείνειν τὸν βίον τοῦ Οὐφελάνδου· ἡτοιμάζετο δὲ καὶ αὐτὸς ν' ἐκκολουθήσῃ τὴν τύχην τῶν προσφίλων του βιβλίων, ὁπότε ἡσθάνθη ἑαυτὸν κρατούμενον ὑπὸ χειρὸς στιβαρᾶς.

(ἀκολουθεῖ.)

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

ΤΕΛΕΤΗ ΓΑΜΩΝ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΠΕΡΙΕ ΤΩΝ ΒΙΤΩΔΙΩΝ

ΧΩΡΙΚΟΙΣ.

Γενικῶς καὶ σχεδὸν ἀνεξαίρετως παρ' ἅπασιν τοῖς χωρικοῖς ἡ κόρη ἔχει μεγαλειτέραν ἡλικίαν τοῦ νέου, διότι μένουσα ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ ὅσον τὸ δυνατόν χρονιώτερον, παρέχει περισσοτέρας, ὡς εἶδος, ὑπηρεσίας εἰς τοὺς ἑαυτῆς γονεῖς, μεταβαίνουσα δὲ εἰς τοῦ πενθεροῦ τὴν οἰκίαν, ἐνήλικος ἦδη, καὶ ἐπομένως, ἔμπειρος τῶν ἐργασιῶν, ἔχει μεγαλειτέραν παρ' αὐτῷ ἀξίαν. "Οθεν καὶ εἰκοσιπενταετῇ ἄγαμον κέρην εἶνε δυνατόν νὰ ἴδῃ τις, ἐνῶ οἱ νέοι νυμφεύονται καὶ τοῦ 18ου ἔτους νεώτεροι. Ἐνίοτε οἱ γονεῖς νυμφεύουσι τὰ τέκνα των καὶ δεκαπενταετῇ μετὰ εἰκοσιπενταετοῦς κόρης ἢ καὶ μεγαλειτέρας, ὅταν ἔχωσιν ἀνάγκην γυναικείων χειρῶν διὰ τὰς ἐργασίας των.

Ἐνῶ ἡ νύμφη τῶν πόλεων πλὴν τῆς προικὸς δίδει εἰς τὸν νυμφίον τράχωμα, ἥτοι χρηματικὴν τινα προσφοράν, παρὰ τοῖς χωρικοῖς τοῦναντίον ἡ νύμφη λαμβάνει παρὰ τοῦ γαμβροῦ.

Νομίζω ὅτι καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὑπῆρχε τὸ ἔθιμον τοῦτο καὶ τὰ διδόμενα χρήματα παρὰ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν νύμφην ἐλέγοντο ἔσδνα.

Συνάπτονται δὲ εἰς γάμον διὰ τῆς πρωτοβουλίας τῶν γονέων ἢ διὰ τῆς ἰδίας ἐκλογῆς. Ἡ ἐκλογὴ αὕτη ἔχει πάντοτε βᾶσιν ἐρωτικὴν. Οἱ ἐρωτες συνάπτονται κατὰ τὴν συνεργασίαν ἐν τῇ ὑπαίθρῳ, χώρῳ, ἢ ἐνῶ ὑδρεύονται εἰς τὰ κοινὰ φρέατα, ἔτι δὲ εἰς τοὺς χοροὺς, οἵτινες γίνονται κατὰ τὰς θρησκευτικὰς πανηγύρεις τὰς τελουμένας ἢ ἐν τῷ ἰδίῳ χωρίῳ ἢ ἐν ἄλλοις γειτονικοῖς, ἢ καὶ ἐν τοῖς πλησιοχώροις μοναστηρίοις.

Εἰς τοὺς χοροὺς τοὺς τελουμένους ὑπὸ τὸν μονότονον ἤχον τῆς ἀϊδᾶς ἢ τοῦ αὐλοῦ, οὐχὶ ὅμως πλαγίου ἄλλ' εὐθυτανῶς, λαμβάνουσι μέρος ἀνάμειξ ἄνδρες, γυναῖκες, νέοι καὶ νέαι. Αἱ δὲ ἀρεταὶ νέας τινὸς πλὴν τῆς σωματικῆς καλλονῆς εἶνε καὶ τὸ εὖρωστον αὐτῆς. Γίνεται συνεννόησις ἀμέσως ἢ διὰ τρίτου προσώπου περὶ τῆς ἀμοιβαίας ἐκτιμήσεως, καὶ ἂν μὲν οἱ γονεῖς ἀμφοτέρων συγκατατεθῶσι, τελοῦνται οἱ γάμοι, εἰ δὲ μὴ,

γίνεται ἀρπαγὴ τῆς κόρης, ἥτις φυγὰς ἐκ τοῦ πατρικοῦ οἴκου ἀκολουθεῖ τὸν ἐκλεκτὸν τῆς.

Ἀξιοσημειωτὸν ἐν τοῖς χοροῖς εἶνε τὸ ἔξης. "Οταν νέαι τις ἀποφασίσῃ ν' ἀφήσῃ πλεόν τὸν πατρικὸν οἶκον καὶ νὰ ζητήσῃ ἀποκατάστασιν ἐν γνώσει-ἐννοεῖται-τῶν γονέων τῆς, προσεπιγράφει ἐπὶ τοῦ φορέματος κατὰ τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος κέντημά τι κυκλωτέρες. Πρὸς τὰς ἐχούσας τὸ τοιοῦτο διακριτικὸν σημεῖον ἀτενίζοντες οἱ νέοι ποιοῦνται τὴν ἐκλογὴν τῶν.

Ἀφοῦ ἀποφασίσῃ ἡ εἰς γάμον σύναψις, οἱ οἰκεῖοι τοῦ μελλονύμφου μὲ τρεῖς μεγάλους ἄρτους καὶ μετὰ ἐψητοῦ ἄμνοῦ ἢ χοιριδίου καὶ ὀπωρῶν, συνήθως μήλων, μεταβαίνουσιν οὐχὶ πλείονες τῶν 5-6 εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μελλονύμφου καὶ ἐκεῖ δίδουσι τὰ σημάδια, δακτύλιον μετὰ προσδεδεμένων νομισμάτων χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν.

Κατὰ τὴν ζύμωσιν τῶν ἄρτων ἡ πρώτη ἀνάμειξ τῶν ἀλεύρων μετὰ τοῦ ὕδατος γίνεται ὑπὸ νεαρᾶς παρθένου, ἥς ἀμφοτέροι οἱ γονεῖς πρέπει νὰ ἦναι ζῶντες, καὶ διὰ τοῦ ἔστρος (ἔστωρ εἶνε ὁ πασσαλίσκος, δι' οὗ συνδέεται ὁ ζυγὸς μετὰ τοῦ ρυμοῦ τῆς ἀμάξης). "Οταν δὲ παρατεθῶσιν οἱ ἄρτοι ἐπὶ τῆς τραπέζης, ρίπτουσιν ἐπ' αὐτῶν ἀργυρᾶ νομίσματα, κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς συγγενείας, ὠρισμένα ὡς δῶρα διὰ τὴν νύμφην, ἥτις ἀντίδωρα προσφέρει χειρόμακτρα ὑφασμένα ὑπὸ τῆς ἰδίας. Μετὰ δὲ τὰς παρατεταμένας εὐχὰς ὑπὲρ εὐζωίας, εὐημερίας καὶ πολυτεκνίας τῶν εἰς γάμον συναπτομένων, καθ' ἃς δὲν λείπουσι καὶ αἱ εὐχαὶ ὑπὲρ τῆς ζωῆς, εὐρωστίας καὶ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἀπαραιτήτων συνεργατῶν, τῶν κτηνῶν δηλονότι, παραδίδονται εἰς τὴν εὐθυμίαν.

Ὁ χρόνος ὁ μεσολαβῶν διὰ τῶν ἀρραβῶνων μέχρι τοῦ γάμου εἶνε συνήθως βραχυς· εἰς ἡ δύο μῆνες εἶνε ὁ ἀνώτατος ὅρος, ἐκτὸς ἀπροσδοκῆτων κωλυμάτων.

Ἡ τελετὴ τῶν γάμων γίνεται κυρίως ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ γαμβροῦ, αἱ δὲ ἐστιάσεις τῶν συγγενῶν καὶ φίλων παρὰ τῷ γαμβρῷ ἄρχονται ἀπὸ τοῦ Σαββάτου καὶ λήγουσι τὴν Τρίτην, καὶ αἱ τῆς νύμφης λήγουσι τὴν Δευτέραν.

Τὸ Σάββατον ἀπὸ πρωῒας ὁ γαμβρὸς, ἐστεμμένος μὲ χλωρὸν στέφανον, φέρων τσότραν πλήρη οἴνου καὶ συνοδεύμενος ὑπὸ τοῦ νεωτέρου τῶν παρανύμφων, προσκαλεῖ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους οἵτινες, ἀποδεχόμενοι τὴν πρόσκλησιν ὀφείλουσι νὰ ἐκπίωσιν ὀλίγον οἶνον ἐπευχόμενοι αὐτῷ πάντα τὰ κατενδία.

Οἱ γάμοι συνήθως γίνονται μετὰ τὰ μέσα τοῦ Φθινοπώρου. Ἄν δὲ γείνωσι γάμοι τὸν χειμῶνα, ὁ στέφανος πλέκεται ἐκ πυξαρίου ἢ ἐκ τινων ξηρῶν ἀνθῶν καὶ βασιλικοῦ ξηροῦ.

Ἡ μεγάλη ἐστίασις γίνεται τὴν ἐσπέραν τῆς Κυριακῆς, καθ' ἣν ὅσοι τῶν προσκεκλημένων παρευρεθῶσι, φέρουσιν οἴκοθεν ἄρτον μέγαν, ἐψημένον ὑπὸ τὴν γάστραν, ἔνταψι μετὰ μαγειρεύματος ἐκ κρέατος ἢ ἐξ ἰχθύων καὶ τὴν ἀχώριστον τσότραν. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν τὸ μαγεῖρεμα τοῦ γαμβροῦ εἶνε λίαν περιωρι-

σμένον, καὶ δὲν παρατίθεται ἐνίοτε εἰς τὴν τράπεζαν, διότι τὰ τῶν προσκεκλημένων εἶνε ἀφρονότατα.

Τὴν Κυριακὴν μετὰ μεσημέριαν παραλαμβάνουσι τὴν νύμφην ἐφ' ἵππου ἀνεξαίρετως. Ἄν δὲ ἡ νύμφη εἶνε ἐν ἄλλῳ χωρίῳ, μεταβαίνουσιν ἔφιπποι πρὸς παραλαβὴν αὐτῆς, ἐνῶ καθ' ὅδον δὲν λείπουσιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀσμάτων καὶ ζωηροὶ πυροβολισμοί. Εἴτε περὶ γίνεται ἡ συνοδεία εἴτε ἐφ' ἵππων, ὁ νουνὸς ἢ ὁ πρεσβύτερος τῶν δύο παρνύμφων φέρει ἐπὶ κεφαλῆς στέφανον ὀγκώδη προωρισμένον διὰ τὴν νύμφην καὶ κρατεῖ σημαίαν ἐρυθράν μετὰ λευκοῦ σταυροῦ.

Ἄμκ φθασῇ ἡ συνοδεία εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, παρθένοι σύντροφοι αὐτῆς προσκαλοῦσι δι' ἀσμάτων τὸν παρνύμφον νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν νύμφην: ἐνῶ δὲ ἐκεῖνος προσφέρει ἐμβάδας, ταύτας ἡ νύμφη ἀκωθεῖ, σημαίνουσα διὰ τοῦτου ὅτι ἀποποιεῖται τὴν πρόσκλησιν, ἔπειτα πείθεται ὑπὸ τῶν προτροπῶν τῶν φίλων τῆς, ἀκολούθως ἐπιθίεται ὁ παρνύμφος τὸν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς νύμφης, τὸν ὅποιον κατ' ἀρχὰς ἀποποιεῖται. Ἀσπάζεται εἴτα τοῦτου τὸ πρόσωπον καὶ προσφέρει χειρόμακτρον, δι' οὗ ὁδηγεῖ αὐτὴν ἐλίγα βήματα, ἔπειτα δὲ τὴν ἀναδιδάξει ἐπὶ τοῦ ἵππου.

Ἡ νύμφη, ἀπομακρυνομένη τῆς πατρικῆς οἰκίας, μετὰ γῶν ἀποχαιρετᾷ ἐν ἑκαστῷ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τῆς.

Τὸν βαρὺν στέφανον φέρει ἐπὶ κεφαλῆς μέχρι τῆς Δευτέρης, καὶ πάντων καὶ πασῶν πάσης ἡλικίας φιλεῖ τὴν δεξιάν μετὰ ὑποκλίσεως ἐδαφιαίας ἢ βραδείας καὶ ἡρέμα ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ, ἐξ οὗ χαρακτηρίζεται ἡ λεπτότης ἢ τὸ ἀγροίκον αὐτῆς: τῶν δὲ πλησιεστάτων συγγενῶν φιλεῖ καὶ τὸ πρόσωπον κατὰ τὰς παρειάς, ἐφαπτομένης διὰ τῶν ἑαυτῆς παρειῶν.

Ἄμκ φθάσκειν τὴν νύμφην εἰς τὸν οἶκον τοῦ μέλλοντος συμβίου ὁ πενθερὸς, ἢ μὴ ὑπάρχοντος τοῦτου ὁ πρεσβύτερος τῶν συγγενῶν καταβιδάξει ἀπὸ τοῦ ἵππου, ἢ δὲ πενθερὰ καὶ ἄλλαι συγγενεῖς ὑποδέχονται αὐτὴν ἐπὶ θύραις μετὰ ἄρτου, μέλιτος καὶ οἴνου, τὴν ὁδηγοῦσιν ἐκτὸς τῆς οἰκίας πρὸς γωνίαν τινὰ, καὶ ἐκεῖ, ἀροῦ ἢ νύμφη βαπτίζουσα τὸν λειχνὸν τῆς δεξιᾶς ἐν τῷ μέλιτι χράζει σταυρὸν, δέχεται τρεῖς συγκρούσεις τῆς κεφαλῆς τῆς πρὸς τὸν τοῖχον, δι' οὗ δηλοῦται ὅτι ὀφείλει νὰ ᾔη προσκεκολλημένη εἰς τὸν νέον οἶκόν τῆς.

Ἡ στέψις γίνεται κατ' οἶκον, τὰ δὲ στέφανα εἶνε κατεσκευασμένα αὐτοσχιδίως ἐκ κλημάτων, ἐξ ὧν προσδεύονται δι' ἐρυθρὰς μετὰξῆς σταυροὶ ἐκ κλημάτων ὁμοίων.

Κατὰ τὴν διάλυσιν τοῦ ὑμεναίου, οἱ φίλοι τοῦ γαμβροῦ ἄδουσιν ᾠσματα φαιδρὰ ὑμεναίου, ἅτινα ἐπακολουθοῦσι πυροβολισμοὶ δηλοῦντες τὸ τέλος,

Τὴν νύκτα τῆς πρώτης Παρασκευῆς μετὰ τοὺς γάμους ἔθιμον ἀπαράβατον εἶνε νὰ κοιμηθῶσιν ἐν ξένῃ οἰκίᾳ δι' ὃ, ἂν δὲν προσκληθῇ παρ' οὐδενὸς, αὐτόκλητον. τὸ νεκρὸν ζεῦγος μεταβαίνει παρὰ συγγενεῖ τινι ἢ φίλῳ.

(*) ε σ κ λ α κ η.

Κ. Γχ.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΕΡΩΤΕΣ ΑΗΔΟΝΟΣ ΚΑΙ ΡΟΔΟΥ.

(Φανταστικὸν διήγημα τοῦ Félicien Mallefille.)

Ἐν θελκτικῷ τινι κήπῳ τῆς Δύσεως νέον ῥόδον, τὸ ἀγλαίσμα τοῦ στελέχους αὐτοῦ, ἔδλεπε καθ' ἑκάστην αὐξανομένην τὴν εὐτυχίαν μετὰ τῆς καλλονῆς του. Ἐκαστὴν ἡμέραν ὁ ἥλιος, ἔν' ἀγαπηθῇ ὑπ' αὐτοῦ, τὸ ἐθέρμικινε διὰ τῶν ἡδυτέρων του ἀκτίνων, ἑκάστην δὲ νύκτα ἡ δρόσος τὸ ἐπότιζε διὰ τῶν καθαρωτάτων σταγόνων τῆς, καὶ καθ' ἑκάστην ὥραν ἡ αὔρα ἐθώπευεν αὐτὸ διὰ τῶν τρυφερωτέρων τῆς πνοῶν.

Ἄλλ' οὔτε τὸν ἥλιον οὔτε τὴν δρόσον οὔτε τὴν αὔραν ἠγάπα. Ἀμέριμον καὶ φαιδρὸν, ἀπῆλκε τῆς παρούσης ἡμέρας μηδαμῶς λυπούμενον διὰ τὴν παρελθούσαν μηδ' ἐπιθυμοῦν τῆς ἐπιούσης, ἀφίνον δὲ τὸν ἔρωτα νὰ κοιμᾶται ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς του καὶ τὰς εὐωδίας ἐν τῷ βάθει τοῦ κάλλους του.

Ἐν τοῦτοις, ἐκ τῶν θερμωτάτων χωρῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὅπου εἶχε γεννηθῇ, ἀνεχώρησε μακρὰν ἀηδὼν τις, ὠθουμένη ὑπ' ἀορίστου ἀνησυχίας καὶ ἀπείρου περιεργείας. Ἐγκατέλειπε διὰ χώρας ἀγνώστους καὶ διὰ μέλλον ἀβέβαιον τὸ ἐξ ἱσμίνων δάσος, ὅπερ τὴν εἶχε καλύψει διὰ τῶν φύλλων του καὶ τὴν εἶχεν εὐωδιάσει διὰ τῶν ἀνθέων του, τὴν μυστηριώδη φωλεάν, ἐν ᾗ εἶχε κοιμηθῇ ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς μητρὸς τῆς, καὶ τὴν ἀγαπῆν τῆς οἰκογενείας τῆς, καὶ τὰ παιγνίδια τῶν συντρόφων τῆς, καὶ τὸ δένδρον, ἐφ' οὗ ἔδοκίμασε τὰς πτέρυγας τῆς, καὶ τὴν ἡχώ, ἥτις ἐπανελάμβανε τὰ πρῶτα ἄσματα τῆς.

Καὶ διέτρεχε τὸν κόσμον παρατηροῦσα, ἀκούουσα, βεβδάζουσα, ψάλλουσα. μηδενὶ παραδιδόμενη, μηδαμοῦ ἰσταμένη.

Περὶ τὴν δύσιν ὥρα: ἡμέρας ἀφίκετο, κεκμηκυῖα ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ἀθυμοῦσα ἐκ τῆς ἐρημίας, εἰς τὸν κήπον ἐν ᾧ ἦν τὸ ῥόδον, καὶ ὑπῆγε νὰ καθίσῃ ἐπὶ κλάδου συκομωρέας, ἀναμνησκούσης αὐτῇ τοὺς ἀγροὺς τῆς πατρίδος. Καθ' ἣν στιγμὴν δὲ, πλήρης μελαγχολικῆς συμπαθείας, ἐμελλε νὰ εἴπῃ εἰς τὴν ἐξορίστον ἀδελφὴν τῆς τὴν ἔνεκα τῆς ξένης γῆς ἀνίαν αὐτῆς, ἢ ἀλλοπρόσαλλος αὐρὰ ἐπνευσε περὶ αὐτῆς, φέρουσα ἐπὶ τῶν πτερύγων τῆς τὰς εὐωδίας, ἃς εἶχεν ἀραιρέσει παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν ἐν τῷ κήπῳ ἀνθέων.

Ἡ ἀηδὼν ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ παρετήρησε τὸ ῥόδον, ὅπερ ἤωρεῖτο νωχελῶς ἐπὶ τοῦ στελέχους του, ὡς χαιρετίζον τὸν δύοντα ἥλιον, ὅστις ἐγρύσου αὐτὸ διὰ τῆς τελευταίας ἀκτίνος του.

Καὶ ἡ ἀηδὼν ἠγάπησε τὸ ῥόδον.

Κατ' ἀρχὰς ἔμεινε μεμαρμένη: οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐκλείσθησαν, ἡ φωνὴ τῆς ἐσβίσθη. ἡ καρδία τῆς ἐθλίβη, καὶ ἡ ζωὴ τῆς, ἐπὶ στιγμὴν διακοπεῖσα, περιέπεσεν εἰς σκοτοδινίαν. Εἴτα δὲ, ὅτε συνῆλθεν εἰς ἑαυτὴν, ὅτε, ἀνοίξασα τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐδεδακίωθη ὅτι τὸ ἄνθος αὐτὸ, ἐν μέσῳ ἐκείνου τοῦ κήπου, δὲν ἦτο οὐρανία ἐμφάνισις ἐν εὐτυχῇ ὀνείρῳ, ἔπη αἴφνης πρὸς αὐτὸ, ἐγκαταλείπουσα τὴν δυστυχῇ συκομωρέαν, ἥτις ἐταραχθῇ ὀλιδερώς ἐπὶ τῇ ψευθεσίᾳ ἐλπίδι τῆς.

Τότε ἤρξατο περιπταμένη περὶ αὐτὸ, θαυμάζουσα